

06.04.2025

Data wydarzenia: 04.11.2025

Konferencja pt. Olga Tokarczuk odczytująca i odczytywana. Perspektywa porównawcza

Typ wydarzenia: Konferencja

Miejscowość: Bydgoszcz

Organizatorzy: Wydział Humanistyczny UKW

Grupy docelowe: Doktoranci, Samodzielni Pracownicy Naukowi, Doktorzy

W imieniu Katedry Literatury Powszechnej i Komparatystyki Wydziału Literaturoznawstwa Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, wsparci patronatem honorowym Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza, chcielibyśmy uprzejmie zaprosić Państwa do udziału w konferencji pt. *Olga Tokarczuk odczytująca i odczytywana. Perspektywa porównawcza*. Jej organizację planujemy na 4-5 listopada 2025. Konferencja jest dofinansowana ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach programu „Regionalna Inicjatywa Doskonałości”.

Ogólny zamysł naszej konferencji jest porównawczy i obejmuje dwie części.

Zwracając uwagę na niezwykle wyraziste zakotwiczenie twórczości Olgi Tokarczuk w różnych tekstach kultury, czasami wręcz podkreślane załączaniem przez autorkę czegoś w rodzaju bibliografii, chcielibyśmy, z jednej strony, zaproponować przyjrzenie się, w jaki sposób te teksty wprowadzające różne wzorce poznawania świata i mające też ambicje kierowania ludzkim działaniem są wykorzystywane przez pisarkę w jej własnych wypowiedziach lub wypowiedziach jej postaci (ona sama zwraca uwagę chociażby na specyficzny sposób wykorzystania twórczości Blake’a przez jedną z jej bohaterek). Zakres tych odwołań jest szeroki: poczynając od mitów (mezopotamskich, greckich, rzymskich, biblijnych i in.), przechodząc przez koncepcje religijne (judaizm, chrześcijaństwo, gnostycyzm, hinduizm, buddyzm itd.) i filozoficzne (Platon, Sokrates, Kant, Wittgenstein i in.), psychologiczne (Jung, Freud i in.), a także opracowania naukowe, szczególnie określonych tematów (np. Diane Wolkstein, Samuel Noah Kramer, Betty De Shong Meador o Inannie; Paweł Maciejko o frankizmie itd.) i koncepcje pozanaukowe (jak astrologia) oraz dzieła literackie (William Blake’a, Johanna W. Goethego i in.) czy też dzieła z innych sztuk (malarstwo, muzyka itd.). A zatem co jest z tych punktów odniesienia odrzucane, co wybierane, jak wykorzystywane – oraz z jakim skutkiem?

Z drugiej strony chcielibyśmy zaproponować spojrzenie na twórczość Olgi Tokarczuk jako na odczytywaną pod określonym kątem w konfrontacji z twórczością innych pisarzy, a także z przekładami jej utworów (w których choćby przekształcenie bohaterki zwanej Pani Druga Strona – druga strona jednej osobowości – w Panią Drugiej Strony, tj. drugiej strony rzeczywistości, zasadniczo zmienia perspektywę interpretacyjną), wreszcie zaś w różnych kontekstach badawczych, jak na przykład *écriture femine*, ekokrytyka, posthumanizm, postsekularyzm, postmodernizm i in. – we wszystkich tych przypadkach stawiając pytanie o to, co zdolne jest uchwycić, a czego nie, proponowane podejście.

Z jednej strony zatem uznajemy, że różnorodność odniesień autorki do antynomicznych koncepcji jest wyrazem niemal naukowego podejścia, które oznacza konstruowanie specyficznego pola badawczego (skądinąd odwrócenia będącego wyznacznikiem modernizmu nakierowanego na świat zewnętrzny naukowego eksperymentu, nawiasem mówiąc, krytykowanego już przez Goethego), za jakie uznana zostaje literatura. Umożliwia ona „nam”, jak stwierdza autorka, przepracowanie „w świecie fikcji i imaginacji ciemnych stron naszej natury” (Tokarczuk, *Czuły narrator*, s. 226) – a niewątpliwie też jej stron destrukcyjnych i konstrukcyjnych. W punkcie wyjścia literatura pozwala na to samej pisarce, której emanacjami poniekąd stają się postacie (nie przypadkiem zdarzy się jej odgrażać, że zostanie jedną z nich). Ale literatura staje się także polem przepracowywania (i zmieniania) trwałych wzorców czy „algorytmów” kierujących naszym poznaniem, co samo w sobie jest jednocześnie kwestionowaniem i, paradoksalnie, przywoływaniem tego, co jest kwestionowane.

Z drugiej strony skomplikowane i wielorakie pole badawcze w odbiorze kierowanym określoną intencją badawczą, możliwościami przekładowymi, odniesieniem do innego twórcy przekształcone zostaje w – w znacznej mierze – wybór z owego skomplikowanego zbioru stwarzanego przez autorkę.

Stawiamy zatem pytanie, czy wspomniana wielość koncepcji wprowadzana przez Tokarczuk zakłada raczej polifonię idei, czy coś w rodzaju literatury/powieści z tezą? To pytanie zresztą chcielibyśmy uwzględnić w dyskusji, którą zamierzamy zaproponować.

Zapraszając do udziału w naszej konferencji, oferujemy Państwu nocleg ze śniadaniem, uroczystą kolację w pierwszym dniu i dwa obiady. Jednocześnie pozwalamy sobie zastrzec możliwość dokonania wyboru spośród nadesłanych zgłoszeń ze względu na przyjętą zasadę braku opłaty konferencyjnej, ale też związane z tym ograniczenie finansowe. Dodam, że przewidujemy druk materiałów w monograficznym numerze poznańskich „Porównań”, a udział w konferencji łączymy ze zgodą Państwa na dostarczenie tekstów w drugiej połowie 2026 roku w trybie, jaki Państwu przedstawimy w dalszej kolejności.

Na zgłoszenia czekamy do dnia **30.05.2024** r., prosząc o przesyłanie ich na adres sekretarza konferencji, dr Katarzyny Rytlewskiej (k.rytlewska@onet.pl). W

zgłoszeniu, zgodnie z załączonym niżej wzorem, prosimy uwzględnić wskazane informacje. Przyjęcie zgłoszenia potwierdzimy do 21.06.2025 r.

Prosimy o podanie informacji dotyczących ewentualnych szczególnych potrzeb w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej, zgodnie z Ustawą z dnia 19.07.2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2020 r.poz.1062, z późn. zm.), umożliwiających udział w organizowanym przedsięwzięciu.

Data zgłaszania prelegentów: 30.05.2025

Data zgłaszania uczestników: 30.05.2025

Słowa kluczowe: humanistyka, filologia, Tokarczuk Olga